

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 43/2016-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 32/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len

„okresný súd“ v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 32/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 22. júna 2015. Podaniami doručenými ústavnému súdu 13. a 17. júla 2015 sťažovateľ svoju sťažnosť doplnil.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že v napadnutom konaní vedenom pred okresným súdom je sťažovateľ ako obžalovaný trestne stíhaný pre prečin neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 217 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona na skutkovom základe opísanom v obžalobe podanej 24. februára 2012 prokurátorom Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš. Sťažovateľ v sťažnosti rozsiahlo popisuje genézu a okolnosti jeho trestnej kauzy, pretože *„práve toto pozadie kauzy podľa názoru sťažovateľa, je skutočným dôsledkom jeho úmyselného nezákonného trestného stíhania a nadväzujúceho protiprávneho časového predlžovania tak prípravného konania (1,5 roka), ako i súdneho konania a to dokonca na miestne nepríslušnom Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši (viac ako 3 roky)“*.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že opakovane v priebehu súdneho konania namietal miestnu nepríslušnosť okresného súdu *„po prvý krát ešte 10. decembra 2013..., druhýkrát na úvod svojho výsluchu pred dožiadaným súdom v Mladej Boleslavi dňa 05.03.2014... Tretíkrát to sťažovateľ písomne namietal už u sudcu, ktorý prevzal vec po sudkyňi [REDAKOVANÉ] dňa 20.10.2014 a ktorý... vec svojím uznesením zo dňa 02.03.2015 odstúpil od začiatku miestne príslušnému Okresnému súdu Košice II, ktorému bol spis doručený až dva mesiace od vyhlásenia Uznesenia dňa 04.05.2015... Sťažovateľ sa dozvedel o prijatí Uznesenia Okresného súdu L. Mikuláš sp. zn. 2T 32/2015 zo dňa 02.03.2015... až po doručení a prevzatí tohoto Uznesenia na adrese jeho bydliska v Českej republike dňa 22. 04.2015.“*. Podľa sťažovateľa v napadnutom konaní došlo k neodôvodneným prietahom *„pre nedbalosť a liknavosť súdu“*, ako aj v dôsledku nezákonného postupu okresného súdu, ktorý aj napriek opakovaným námietkam sťažovateľa tri roky konal v jeho trestnej veci ako miestne nepríslušný súd. Na tejto situácii by nič nezmenila ani prípadná sťažnosť na uvedený nezákonný postup podaná predsedovi okresného súdu, pretože *„do rozhodovacej právomoci sudcu nemá právo zasahovať nikto“*, pričom ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva už nevyžaduje podanie sťažnosti na prietahy v konaní

predsedovi dotknutého súdu pred podaním ústavnej sťažnosti. Preto podľa slov sťažovateľa postupom okresného súdu bolo flagrantným spôsobom porušené jeho základné právo zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

4. Sťažovateľ v sťažnosti zároveň namieta, že nezákonným postupom orgánov činných v trestnom konaní bolo sťažovateľovi zabránené v uplatnení jeho základného práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť zaručeného v čl. 35 ods. 1 ústavy tým, že „*Poverený policajný orgán OO PZ v L. Mikuláši doručil dňa 09.09.2010 SAK Uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia napriek tomu, že tento zapísaný v zozname advokátov už nebol 14 mesiacov, ale v tomto čase už mal podanú žiadosť o opätovný zápis do zoznamu SAK, ktorý mal byť po dohode s Komorou prorokovaný a schválený na septembrovom zasadaní Predsedníctva SAK v roku 2010*“. Sťažovateľ uviedol, že z dôvodu doručenia uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenia obvinenia z 20. augusta 2010 jeho žiadosť o opätovný zápis do zoznamu advokátov Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „SAK“) nebude až do ukončenia jeho trestného stíhania zaradená na program rokovania predsedníctva SAK. Podľa tvrdenia sťažovateľa v neposlednom rade došlo aj k porušeniu jeho práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ústavy, „*a to jednak vyššie uvedeným oznámením na Komoru, ako i uvádzaním jeho mena a fotografickej podoby na Internete, ako do dnešného dňa policajne hľadanej osoby pre žalovaný prečin, na serveri noviny.sk*“.

5. Sťažovateľ preto navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„... Okresný súd Liptovský Mikuláš v trestnom konaní vedenom pod. sp. zn. 2T 32/2012 porušil právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie jeho trestnej veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky.

... Ústavný súd priznáva sťažovateľovi finančné odškodnenie vo výške 300.000,- Euro, ktoré je porušovateľ povinný uhradiť do dvoch mesiacov.“

6. Sťažovateľ zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom „*Vzhľadom na to, že doposiaľ sa mi nepodarilo zabezpečiť advokáta na zastupovanie pred Ústavným súdom SR*“.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 32/2012 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V navrhovanom petite sťažnosti sťažovateľ neuvádza porušenie základných práv podľa čl. 19 a čl. 35 ods. 1 ústavy postupom orgánov činných v trestnom konaní konajúcich v jeho trestnej veci, ktoré uvádza v sťažnosti, preto ústavný súd uvedené považoval iba za súčasť jeho argumentácie (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

10. Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

11. Podľa svojej ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

12. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

13. Ako to vyplýva zo sťažnosti a z jej príloh, okresný súd v napadnutom konaní uznesením sp. zn. 2 T 32/2012 z 2. marca 2015 (ďalej len „uznesenie o postúpení veci“) postúpil trestnú vec sťažovateľa podľa § 280 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Košice II ako miestne príslušnému súdu na prejednanie a rozhodnutie veci. Ústavný súd

v súčinnosti s Okresným súdom Košice II zistil, že po doručení uznesenia o postúpení veci sťažovateľovi (22. apríla 2015) bol spis okresného súdu odstúpený Okresnému súdu Košice II, na ktorom je trestná vec sťažovateľa vedená od 4. mája 2015 pod sp. zn. 4 T 47/2015. Sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta prietahy v napadnutom konaní vedenom okresným súdom, bola ústavnému súdu doručená 25. júna 2015, resp. podaná na poštovú prepravu 22. júna 2015, teda v čase, keď k porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu už nemohlo dochádzať, keďže spis sa už nachádzal na Okresnom súde Košice II z dôvodu postúpenia veci. Predložením spisu miestne príslušnému Okresnému súdu Košice II po postúpení trestnej veci okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd v tomto štádiu nemohol vykonávať, a preto bolo potrebné vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty sťažovateľa skončila postúpením veci miestne príslušnému Okresnému súdu Košice II pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd v čase podania ústavnej sťažnosti už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh napadnutého konania, prípadne prietahy v ňom (IV. ÚS 214/03, II. ÚS 1/05).

14. Na základe uvedených skutočností, a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie označeného základného práva už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pripadalo do úvahy odmietnutie tejto časti sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd uvádza, že sťažnosť by musela byť odmietnutá podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v časti namietaného porušenia označených základných práv podľa čl. 19 a čl. 35 ods. 1 ústavy postupom orgánov činných v trestnom konaní konajúcich vo veci sťažovateľa, ktoré sťažovateľ

uvádza v texte sťažnosti mimo jej petitu. Predovšetkým vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu označených hmotných práv postupom povereného príslušníka Policajného zboru, ktorý „*doručil dňa 09.09.2010 SAK Uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia*“, treba sťažnosť považovať za oneskorene podanú, keďže bola ústavnému súdu doručená zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Pokiaľ ide o časť sťažnosti namietajúcu porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 19 ústavy „*uvádzaním jeho mena a fotografickej podoby na Internete, ako... hľadanej osoby*“, na jej prerokovanie ústavný súd nemá právomoc. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie označených práv hmotného charakteru v prebiehajúcim trestnom konaní, ktoré nebolo dosiaľ právoplatne skončené, môže sa domáhať ich ochrany využitím opravných prostriedkov podľa Trestného poriadku, prípadne sa domáhať právnej ochrany prostredníctvom orgánov prokuratúry. V súvislosti s tvrdeným porušením svojich osobnostných práv môže sťažovateľ využiť aj občianskoprávne prostriedky na ochranu osobnosti.

16. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších požiadavkách sťažovateľa uvedených v sťažnosti vrátane jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2016